

Gezi Yazıları: İzlanda

Serdar Kaya

url: serdarkaya.com

twitter: [@derinsular](https://twitter.com/derinsular)

facebook: <https://www.facebook.com/serdarkayaturkce>

Bu kitapçığım en güncel versiyonuna
ve benzeri çalışmalara aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz:
derinsular.com

Son güncelleme: 17 Temmuz 2019

© 2019 Serdar Kaya. Bazı hakları saklıdır: Creative Commons [BY-NC-ND](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

İÇİNDEKİLER

1. Temel Bilgiler.....	2
2. Diğer detaylar.....	3
3. Linkler.....	3
4. Appendix: Puffins.....	4

1. Temel Bilgiler

- İzlanda, üzerinde sadece 350 bin kişinin yaşadığı bir ada. Nüfusun 130 bini, başkent Reykjavik'te yaşıyor. Reykjavik, kuzey kutbuna sadece 2875 kilometre uzaklıkta ve bugün itibariyle kuzey kutbuna en yakın başkent durumunda. Uzun yaz günlerinde güneş gece yarısına doğru ancak batıyor ve üç saat sonra yeniden doğuyor. Bu üç saat zarfında da hava tamamen kararmıyor. Bu nedenle, bazı İzlandalılar ülkelerine "gece yarısı güneşi diyarı" (*the land of the midnight sun*) diyorlar, ama bu ünvanı aslında sadece Norveç hak ediyor, çünkü en uzun günün yaşandığı 21 Haziran'da İzlanda'da güneş aslında gece yarısından hemen önce batıyor.
- İzlanda, kuzey kutbuna bu denli yakın olmasına rağmen, çok soğuk değil. Mevsimler arasında da çok fazla sıcaklık farkı yok. Başkent Reykjavik'te sıcaklık ekseriyetle -3 ila +13 arasında değişiyor.
- İzlandalıların lisanı, Danimarka, İsveç ve Norveç lisanları ile akraba. Hatta, bu dört lisandan birini konuşabilenler, diğer üçünü az da olsa anlayabiliyorlar. Lisan özelinde İzlanda'ya dair bir diğer enteresan detay ise, ülkede hemen herkesin iyi derecede İngilizce konuşabiliyor olması. Önceki gün, bir benzin istasyonunda kahve satın alırken kasiyerin de gayet iyi derecede İngilizce konuştuğunu görünce, "Acaba bana mı iyi konuşanlar denk geliyor?" diye merak ettim ve emin olmak için konuyu kendisine sordum. "Burada yaşlılar hariç herkes İngilizce bilir" dedi.
- İnsanlar simaen halen İskandinavlıları andırıyor. Sarı saç, renkli göz, (bazısında enteresan bir şekilde kıvılcık, hatta esmere çalan) beyaz ten, ve kadınıyla erkeğiyle gayet uzun boy. Sadece iki gün zarfında kendimden (1.83m) daha uzun bu kadar çok sayıda kadına herhalde daha önce hiç rastlamamışım. (Yani, dünyada [Brienne of Tarth](#) gibi kadınlar gerçekten de var ve sayıları da az değil!)
- Benzin istasyonundaki kasiyer, Kanada'da İzlandalılarının bulunduğunu da söyledi. Hiç duymamışım. Sonra baktım, 1875 yılındaki bir yanardağ felaketinden sonra [göç etmişler](#). (İzlanda'da aktif yanardağlar halen [var](#).)
- İzlanda, daha çok Avrupa ve Kuzey Amerika'dan turist çekiyor. Ama Arjantinli, Venezuelalı insanlara da rastladım. İzlanda'yı turistler için en çekici kılan faktör, ülkenin doğal güzellikleri. Ancak son yıllarda bir de [Game of Thrones](#) turizmi başlamış. Dizinin çekildiği kimi noktalara gününbirlik turlar da var, sekiz gün süren [detaylı seyahat programları](#) da!

- Ülkenin tarihini bir paragrafta özetlemek icap ederse: Adaya ilk yerleşimler 800'lü yıllarda gerçekleşmiş. 1200'lü yıllarda, ada Norveç hakimiyeti altına girmiş. Ardından, Danimarka kontrolü gelmiş. İkinci Dünya Savaşı esnasında Danimarka Alman işgaline uğrayınca, İzlandalılar bu durumu fırsat bilip 1941 yılında bağımsızlıklarını ilan etmişler! (Yani kural yine değişmiyor: İnsanları kontrol altında tutabilirsin, hatta ezebilirsin, ama bir noktaya kadar ezebilirsin. Gün gelir, devran döner.)

2. Diğer detaylar

- İzlandalılar aslında Kristof Kolomb'dan ~500 sene evvel Amerika kıtasını keşfetmişler. Bu konuda bkz.: [Leif Erikson](#).
- Haritaya [bakılırsa](#), İzlandalıların Amerika kıtasını erken bir tarihte keşfetmelerinin aslında çok şaşırtıcı olmadığı görülebilir. İzlanda ile Norveç arasındaki mesafeye bir birim denirse, İzlanda ile Kanada arasındaki mesafe kabaca sadece iki birime karşılık gelir. Yani, Norveç'i zaten bilen İzlandalıların, "Acaba diğer tarafta ne var?" diye merak edip Amerika kıtasını keşfetmeleri çok zor değil. Peki keşfedip de ne yapmışlar? Beğenmemişler ve bir daha gitmemişler!
- İzlanda ileri bir demokrasi. İlk beşte (Finlandiya, Norveç, İsveç, Hollanda, Kanada) yer almıyor. Ama ilk beşin çok gerisinde de değil. Ülkenin kültürü, kadın hakları konusunda özellikle ileri noktada. İlk kadın milletvekili [Ingibjörg H. Bjarnason](#), 1922 yılında seçilmiş. Hatta, meclis binasının hemen yanında heykeli [var](#). (Bkz.: Üç ve dördüncü fotoğraflar.) 1980 yılında, [Vigdís Finnbogadóttir](#), dünyanın halk oyuyla seçilen ilk kadın cumhurbaşkanı olmuş ve 1996 yılına dek görevde kalmış. 2009 yılında ise, [Jóhanna Sigurðardóttir](#) dünyanın ilk (aleni) eşcinsel/lezbiyen başbakanı olmuş.
- İzlanda (ya da yerel lisandaki ifadesiyle Ísland) kelimesi, Buz Diyarı (*ice land*) [anlamına geliyor](#). By vesileyle biraz düşünelim: Bir ülkenin isminin (Almanya ya da Japonya gibi) orada yaşayan çoğunluğun etnik kimliğini değil de, ilgili kara parçasını ifade etmesi barışçıl olmayı daha muhtemel kılıyor olabilir. Misal, "Kanada" yerli Amerikalı lisanında "kasaba" [anlamına geliyor](#). Yani "Burası Almanların memleketi" demiyorsun, "Burası Buz Diyarı", yahut "Yağmur Adası", yahut "Yalçın Kayalık Dağları" diyorsun. Misal, iki kişi konuşuyor:
 - "Bizler, Buz Diyarı'ndanız."
 - + "Öyle mi? Biz de [Winterfelli](#)yiz. Komşu sayılırız."
 - "Olmasak ne fark eder, sevgili komşum? Üç günlük dünya bu, hiçbirimize kalmaz."
 - + "Çok doğru söyledin Buz Diyarlı kardeşim. Bütün Winterfell sana feda olsun."
 - "Estağfirullah, güzel komşum. Winterfell sizlerle güzel."

Böyle olmak lazım.

3. Linkler

İzlanda

- Video: Üç dakikalık [özet video görüntüleri](#) (29-30 Haziran 2019)
- Fotoğraflar: [Reykjavik](#), [İzlanda Üniversitesi](#), [Keflavik Havaalanı](#)

Genel

- Instagram: <https://www.instagram.com/restlessjourneyman/>
- Flickr: <https://www.flickr.com/photos/serdarkaya/>
- YouTube: <https://www.youtube.com/channel/UCNn21eT2wSXSClO6RPoj3aA/videos>

airbnb.com

Şayet airbnb'ye üye değilseniz, mutlaka olun ve sistemi kullanın.
Nedeni için, bkz.: <http://www.derinsular.com/pdf/seyahat.pdf>

Eğer aşağıdaki linki kullanarak üye olursanız,
hem kendinize hem de bana seyahat kredisi kazandırabilirsiniz:

<http://www.airbnb.ca/c/sk906>

4. Appendix: Puffins

In Iceland live [puffins](#) -- that is, birds with interesting beaks that glow in the dark. They are considered one of the major symbols of the country, so most gift shops in Reykjavik carry a variety of Puffin-themed items. This is all nice, but there is also another side to the story.

I was sad to learn in Iceland that human beings were the primary predators of puffins, and most touristy restaurants in Reykjavik served puffins as a special local dish. I did not like that very much.

We keep disrupting the lives of all species we share the planet with, and have little regard for their pain and suffering. Puffins are interesting animals. They mate for life, as do some other bird species, and they do certain things that are associated with that lifestyle -- like periodically visiting particular places as a couple. We disrupt all that. And for what? To have a nice meal? Why do we even like the idea of eating animals that look cute to us? And what does that make us?

Puffins are not very large, so there is not much flesh to harvest from each individual bird anyway, but the slaughter continues nonetheless.

* * *

And now for some good news...

I saw a Canada t-shirt in a gift shop in Reykjavik. The t-shirt had all the major symbols of the country. The Rockies... The Canadian geese... The bear... The moose... And the last, but not the least: our very own Prime Minister Justin Trudeau with all his Rambo muscles!..

I couldn't be more proud!.. My only regret is that I forgot to take a photo of the Russia t-shirt that was also on display. It was depicting a topless and equally muscly Vladimir Putin on a horse, but of course Trudeau looked stronger than him!